

Nota informativă
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea normelor și standardelor privind
examinarea tehnică a navelor de navigație interioară conectată și de recunoaștere a
societăților de clasificare de navigație interioară
(174/MIDR/2023)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în comun cu Agenția Navală a Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În Republica Moldova transportul maritim și pe căile navigabile interioare este reglementat prin Legea nr. 599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale, Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cadrul normativ secundar.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 706/2018 cu privire la crearea Agenției Navale a Republicii Moldova, Agenția Navală a Republicii Moldova (în continuare ANRM) este autoritatea de siguranță care are misiunea de implementare a politicilor statului în domeniul transportului naval și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ în acest domeniu, pentru asigurarea siguranței navigației pe căile navigabile interne și în raza portuară, a calității și inofensivității serviciilor de transport naval și a navigației în genere, inclusiv sub aspectul corespunderii navelor exigențelor privind buna stare de navigabilitate.

De asemenea, ANRM este autoritatea care examinează starea tehnică a navelor de navigație interioară înregistrate în Registrul de Stat al Navelor al Republicii Moldova și a celor sub pavilion străin, ce fac escală în porturile Republicii Moldova.

Este menționat că, cadrul normativ primar menționat mai sus a fost elaborat având la bază principii și norme aplicate în perioada Uniunii Sovietice. Pe de altă parte, cadrul normativ secundar, în speță normele tehnice pentru navele de navigație internă, a fost preluat integral din normele aplicabile pentru Federația Rusă, fie în perioada Uniunii Sovietice (elaborate de către Ministerul Transportului Fluvial al URSS, fie de către Registrul Fluvial al Federației Ruse). Subsecvent, la moment, cerințele tehnice pentru navele de navigație interioară au fost aprobate încă în perioada 2002-2003 prin Ordine departamentale (Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor).

În același timp, conform Hotărârii Guvernului nr. 2/2020 privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1608/2003 cu privire la recunoașterea societăților internaționale de

clasificare a navelor, a fost retrasă recunoașterea societăților de clasificare care efectuau supravegherea tehnică a navelor de navigație interioară (nave fluviale), iar ca rezultat, un număr semnificativ de nave, care nu influențează asupra formării statisticii Memorandumului de înțelegere a controlului statului port de la Paris, au fost condiționate să plece de sub Pavilionul Republicii Moldova. Astfel, actualmente, Hotărârea Guvernului nr. 2/2020 prevede doar cerințe față de recunoașterea organizațiilor recunoscute care examinează tehnic navele maritime, iar pentru cele de navigație interioară urmau să fie aprobate reglementări separate, care până la înaintarea acestui proiect nu au fost înaintate. În așa mod, este imposibilă examinarea de către organizațiile recunoscute a navelor de navigație interioară, înregistrate în Republica Moldova și drept consecință, duce la plecarea unui număr semnificativ al unităților plutitoare spre înregistrare în alte state.

În acest mod, pentru realizarea competențelor într-un mod corespunzător de către ANRM, este necesară rezolvarea lipsei de reglementare, prin aprobarea unor cerințe tehnice față de navele de navigație interioară. Asemenea cerințe tehnice sunt stabilite și aplicate la nivelul Uniunii Europene. Mai mult, Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere și-a asumat angajamentul să transpună în legislația națională aceste cerințe tehnice. Drept urmare, prezentul proiect propus spre aprobare, transpune în legislația națională două directive UE.

Astfel, proiectul de act normativ este unul tehnic, elaborarea căruia a fost impusă de necesitatea instituirii și aplicării unor cerințe tehnice uniforme pentru navele de navigație interioară, în conformitate cu standardele aplicate la nivelul Uniunii Europene. În acest fel, următoarele condiții au impus elaborarea proiectului de act normativ:

- lipsa cadrului de reglementare privind cerințele tehnice ale navelor de navigație interioară, la moment fiind utilizate norme aprobate prin Ordinele emise de către Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor în perioada 2002-2003. Acestea sunt depășite, fiind preluate din perioada Uniunii Sovietice;
- neconformarea cu obligațiunile convențiilor internaționale în domeniu, printre care și angajamentele Republicii Moldova în cadrul Acordului de Asociere RM-UE;
- vulnerabilități de siguranță la exploatarea navelor de navigație interioară sub pavilionul Republicii Moldova;
- dificultăți la verificarea bunei stări de navigabilitate a navelor sub pavilion străin, ce fac escală în porturile Republicii Moldova;
- dificultăți în efectuarea de către ANRM a controlului de specialitate asupra navelor de navigație interioară.

Prin aprobarea proiectului, Republica Moldova se va alinia cerințelor tehnice unificate aplicate în Uniunea Europeană și va stabili condițiile clare față de societățile de clasificare, sub supravegherea cărora se vor afla navele de navigație interioară, înregistrate în Registrul de Stat al navelor al Republicii Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prin ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldova și-a asumat obligația juridică să ajusteze cadrul național în domeniul transporturilor cu cel european. Anexa X la Capitolul 15 (Transporturi) din Titlul IV al Acordului, conține acte UE pe care RM urmează să le transpună, două dintre care sunt Directiva UE/2016/1629 de stabilire a cerințelor tehnice pentru navele de navigație interioară și Directiva 2009/100/CE privind recunoașterea reciprocă a certificatelor de navigație pentru navele de navigație interioară. Astfel, prezenta intervenție normativă urmează să transpună directivele menționate supra. Directivele sunt transpuse parțial. Prevederile care n-au fost preluate nu sunt aplicabile pentru Republica Moldova.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, au fost elaborate tabelele de concordanță pentru fiecare act al Uniunii Europene transpus.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul intervenției normative constituie ridicarea nivelului de siguranță a navelor de navigație interioară, care se exploatează sub Pavilionul de Stat al Republicii Moldova sau fac escală în porturile Republicii Moldova, în conformitate cu cerințele minime aplicate la nivelul UE prin:

- Uniformizarea și aplicarea cerințelor tehnice față de navele de navigație interioară înregistrate în RM și a celor care fac escală în porturile naționale;
- Recunoașterea reciprocă a certificatelor de navigație pentru navele de navigație interioară;
- Stabilirea cerințelor tehnice de bază și alinierea la cerințele comunitare față de societățile de clasificare/organizațiile recunoscute;
- Recunoașterea și delegarea organizațiilor recunoscute care îndeplinesc proceduri specifice, cum ar fi măsurarea navelor și atribuirea clasei, cu eliberarea actelor corespunzătoare;
- Crearea condițiilor de concurență echitabile pentru exploatarea navelor, prin stabilirea unui set unic și uniform de standarde tehnice.

Proiectul include următoarele elemente noi:

- stabilirea aspectelor tehnice față de nave de navigație interioară (corpul, echipamente, instalații etc.);
- procesul de identificare a navelor menționate;
- efectuarea inspecțiilor tehnice la bordul acestora;
- diferențierea și stabilirea cerințelor în dependență de zona de navigabilitate și tipul navelor;
- aspecte legate de exploatarea navei, cum ar fi: manevrabilitatea, probe de navigație, viteza de marș etc.

Prin prezentul proiect de hotărâre de Guvern se aprobă:

1. Regulamentul cu privire la modul de stabilire a cerințelor tehnice pentru navele de navigație interioară conectată și de recunoaștere reciprocă a certificatelor de navigație interioară;
2. Regulamentul cu privire la normele și standardele comune pentru societățile de clasificare cu rol de inspecție și control al navelor de navigație internă conectată.

Totodată, pentru a asigura acoperire legală în ceea ce privește „certificatul de navigație interioară”, a fost elaborat și se află în proces de avizare proiectul hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative(ce vizează revizuirea cadrului normativ în domeniul transport naval)*, prin care se introduc ajustări în Legea nr. 599/199 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale și Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova), inclusiv introducerea „certificatului de navigație interioară”.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de hotărâre nu implică alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prin prezentul proiect vor fi executate prevederile art. 6 alin.(3) lit. b) și art. 6¹ alin. (4), literele (b), (d), (e), (l), (o) și (s) din Codul navigației maritime comerciale, aprobat prin Legea nr. 599/1999, art. 32 și 33 din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova, pct. 9 sbp. 1 lit. m), pct. 9 sbp. 2 lit. c) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Navale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 706/2018 cu privire la crearea Agenției Navale a Republicii Moldova.

Proiectul de hotărâre urmează să intre în vigoare după expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în perioada respectivă va fi adoptat standardul ES-TRIN. Cerințele standardul evocat vor fi utilizate la inspectarea tehnică a navelor de navigație interioară conectată.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea normelor și standardelor privind examinarea tehnică a navelor de navigație interioară conectată și de recunoaștere a societăților de clasificare de navigație interioară va fi supus consultărilor publice și avizării de către instituțiile publice de resort, în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. În cadrul procesului de avizare s-a propus implicarea autorităților publice și instituțiilor interesate:

- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Mediului;
- Ministerul Justiției;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Institutul de Standardizare din Moldova);

- Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; - Centrul de Armonizare a Legislației; - Centrul Național Anticorupție. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului poate fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental particip.gov.md.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de hotărâre urmează a fi remis spre expertizare către Centrul de Armonizare a Legislației, în conformitate cu art. 36 din Legea cu privire la actele normative.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul de hotărâre urmează a fi supus expertizei juridice, în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
În conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectul de hotărâre conține prevederi care vizează activitatea de întreprinzător. În context, a fost elaborată Analiza impactului la proiectul de hotărâre, în conformitate cu cerințele Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019. Analiza impactului a fost examinată de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător în ședința din 11.01.2023 și susținută condiționat.

Ministru

Lilia DABIJA